

ADLİ DESTEK VE MAĞDUR HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Bu broşür Türk Yargı Sistemi konusunda size temel bilgi vermek amacı ile hazırlanmıştır. Kolayca anlaşılabilmesi amacı ile mümkün olduğunca sadeleştirilmiş ve hukuki terimler kullanılmamaya özen gösterilmiştir. Sadece bu broşür de yer alan bilgilere dayalı işlem yapmak hak kayıplarına sebep olabilir. Temel haklarınızı öğrendikten sonra hukuki yardım almanız menfaatinize olabilir.

ADLİ YARDIM NEDİR ?

Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

 magdurbilgi.adalet.gov.tr

 [magdurhaklari](https://www.facebook.com/magdurhaklari)

 magdur@adalet.gov.tr

 [magdurhaklari](https://www.twitter.com/magdurhaklari)

> ADLİ YARDIM NEDİR?

Adli yardım, mali gücü yetersiz olanların dava açma hakkından yoksun kalmaması için getirilmiş bir mekanizmadır. Mali olanakları yetersiz kişilerin dava harç ve masraflarından muaf tutulması ve kendisi için baro tarafından ücretsiz avukat görevlendirilmesini içerir.

> ADLİ YARDIMDAN KİMLER YARARLANABİLİR?

Yargılama veya takip giderlerini kısmen veya tamamen ödeme gücünden yoksun kimseler, iddia ve savunmalarında, Tedbir taleplerinde ve icra takibinde, taleplerinin açıkça dayanaktan yoksun olmaması kaydıyla adli yardımdan yararlanabilirler. Uluslararası koruma başvuru ve statü sahipleri ile geçici koruma faydalanıcıları da adli yardımdan faydalanabilirler.

> TÜM DAVALARDA ADLİ YARDIM ALABİLİR MİYİM?

Adli yardım sistemi ceza davaları dışındaki davalar içindir. Ceza davalarında adli yardım sistemi farklı yapılandırılmıştır. Adli yargıda, hukuk mahkemelerinde ve idari yargıda dava açarken veya aleyhinize dava açılmışsa adli yardım talep edebilirsiniz. İdarenin verdiği kararlara karşı açılan davalar (sınır dışı, idari gözetim, uluslararası koruma, ret, vb.) ile hukuk davaları (boşanma, velayet, nafaka vb.) için de adli yardıma başvuru yapılabilir.

> CEZA DAVALARINDA ADLİ YARDIMDAN FAYDALANABİLİR MİYİM?

Hayır. Adli yardım sadece özel hukuk ve idari davalar için söz konusudur. Ceza davalarında şüpheli ve mağdurlar açısından farklı usuller belirlenmiştir. Şüpheliler açısından, alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren bir suçun şüphelisi veya sağır ve dilsiz veya 18 yaşından küçük veya kendinizi savunamayacak derecede malul iseniz tarafınıza zorunlu müdafî (sanık avukatı) atanır. Müdafî seçebileceğiniz durumda olmadığınızı beyan ettiğiniz takdirde isteminiz üzerine müdafî görevlendirilir. Mağdurlar açısından; 18 yaşını doldurmuş, sağır veya dilsiz ya da meramınızı ifade edemeyecek derecede malul olmanız durumunda zorunlu olarak, cinsel saldırı suçu ile alt sınırın 5 yıldan fazla hapis cezasını gerektiren bir suçun mağduru iseniz isteminiz hâlinde tarafınıza avukat görevlendirilir.

> ADLİ YARDIMDAN YARARLANABİLMEK İÇİN NE YAPMALIYIM?

Adli yardım için yargılamanın yapılacağı mahkemeye; icra ve iflas takiplerinde takibin yapılacağı yerdeki icra mahkemesine; kanun yollarına başvuru sırasında bölge adliye mahkemesine veya Yargıtay'a başvurulması gerekmektedir. Mahkeme adli yardımın koşullarının oluşup oluşmadığını değerlendirerek talebin kısmen veya tamamen kabulüne ya da reddine ilişkin karar vermektedir. Talep hâlinde inceleme duruşmalı olarak yapılır. Adli yardım, hükmün kesinleşmesine kadar devam edecektir.

Mahkemelerce adli yardım talebi konusunda verilen kararlara karşı, tebliğinden itibaren bir hafta içinde kararı veren mahkemeye dilekçe vermek suretiyle itiraz edilebilir. İtiraz incelemesi neticesinde verilen kararlar kesindir. Adli yardım talebi reddedilirse, ödeme gücünde sonradan gerçekleşen ciddi bir azalmaya dayanılarak tekrar talepte bulunulabilir. Adli yardım talebinizin mahkemece kabulü halinde yargılama harç, avans ve giderlerini de adli yardım kararı devam ettiği müddetçe kısmen ya da tamamen ödemeyebilirsiniz.

> AVUKAT ATANMASI İÇİN ADLİ YARDIMDAN NASIL YARARLANABİLİRİM?

Maddi açıdan avukat tutamayacak durumdaysanız adli yardım yoluyla temin edilecek bir avukat tarafından davanızın takip edilebilmesi için baro başkanlıklarına ya da baro adli yardım bürolarına başvurabilirsiniz.

> BARO NEDİR?

Avukatların meslek örgütüne "Baro" denir. Otuzdan fazla avukat bulunan her il merkezinde bir Baro Başkanlığı bulunur. Yeterli sayıda avukat olan ilçelerde Baro temsilciliği vardır. Türkiye'de 81 ili kapsayacak şekilde 79 Baro mevcuttur.

> BARO NEREDEDİR?

Baroyu bulmanın en kolay yolu bulunduğunuz il merkezindeki adliye binasına gitmektir. Baroların adliyelerde temsilcilikleri bulunmaktadır. Ayrıca Türkiye Barolar Birliği'nin internet adresinden tüm baroların iletişim bilgilerine ulaşabilirsiniz. (www.barobirlik.org.tr).

> ADLİ YARDIM AVUKATI BENDEN ÜCRET ALMADIĞI İÇİN DAVAMI İHMAL EDER Mİ?

Hayır. Adli yardım avukatı ücretsiz çalışmamaktadır. Asgari ücret tarifesine göre belirlenen ücret Baro tarafından sizin adınıza ilgili avukata ödenir. Adli yardım servislerinde çalışan avukatlar bu durumu kabul ederek görevi kabul ederler. Yine baro Adli Yardım Kurulları görevlendirdikleri avukatları ve özen yükümlülüklerini takip ederler.

> ÖDEMEDİĞİM DAVA HARÇ VE GİDERLERİ DAHA SONRA BENDEN ALINACAK MI?

Davanızda haklı çıkmanız durumunda bu giderleri ödemek zorunda değilsiniz. Adli yardım kararından dolayı ertelenen tüm yargılama giderleri ile devletçe ödenen avansları dava veya takip sonunda haksız çıkmanız hâlinde ödemeye karar verilir. Ancak uygun görülürse ödenecek yargılama giderlerini en çok bir yıl içinde aylık eşit taksitler hâlinde ödemeye karar verilebilir. Adli yardım kararından dolayı devletçe ödenen veya muaf tutulan yargılama giderlerinin tahsilinin, sizin için mağduriyete neden olacağı mahkemece açıkça anlaşılırsa, mahkeme, hükümde tamamen veya kısmen ödemediğin muaf tutulmanıza karar verebilir.